

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 32

DOM

2017-01-26

Meddelad i Stockholm

Mål nr

18618-16

18621-16

KONKURRENSVERKET

2017-01-26

Avd

Dnr

KSnr

Aktbil

SÖKANDE

1. Liselotte Lööf Miljö AB, 556809-7223
2. Renall AB, 556442-4876

Ombud: Chefsjurist Pär Cronhult
Box 5625
114 86 Stockholm

MOTPART

Stockholm Vatten AB, 556210-6855

Ombud: Advokat Henrik Nilsson
Wesslau Söderqvist Advokatbyrå KB
Box 7836
103 98 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökningarna.

Dok.Id 800707

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

Telefax

08-561 680 01

E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Expeditionstid

måndag-fredag

08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Stockholm Vatten AB (SVAB) genomför i ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, en upphandling av insamling och transport av hushållsavfall, dnr 14AV218. Liselotte Lööf Miljö AB (Liselotte Lööf) och Renall AB (Renall) har lämnat gemensamt anbud på fyra av elva anbudsområden men har inte tilldelats kontrakt i något av områdena.

Liselotte Lööf och Renall (Sökandena) yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om och i andra hand yrkas att ny tilldelning ska genomföras, utan beaktande av annat än anbudens priser. Som grund för yrkandet gör Sökandena gällande att SVAB vid utformning och genomförande av upphandlingen har brutit mot principerna om öppenhet, likabehandling och proportionalitet och har även i övrigt utformat och genomfört upphandlingen på ett sätt som strider mot LOU. Det har sammantaget medfört skada för Sökandena som hindras från att lämna konkurrenskraftiga anbud, alternativt inte fått sina anbud värderade på ett förutsägbart och likvärdigt sätt.

SVAB bestrider Sökandenas yrkanden och anför bl.a. att SVAB har agerat i enlighet med LOU och har iakttagit samtliga principer i 1 kap. 9 § LOU. Bolagen kan därmed inte lida skada och grund för ingripande enligt LOU saknas.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Utgångspunkten för förvaltningsrättens prövning är att rätten kan besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan

rättelse har gjorts. Detta under förutsättning att det vid prövningen av ansökan kan bedömas att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit, eller kan komma att lida skada.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter eller enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

LOU är en procedurlagstiftning och överprövning enligt LOU utgör en kontroll, utifrån de omständigheter sökanden anført, av om upphandlingen genomförts på det sätt som angetts i förfrågningsunderlaget och att upphandlande myndighet har följt de grundläggande principerna för all upphandling liksom övriga bestämmelser i LOU.

Det ankommer inte på förvaltningsrätten att genomföra en ny utvärdering eller i övrigt pröva lämpligheten av den upphandlande myndighetens beslut.

Förvaltningsrättens utgångspunkt i målet

Förvaltningsrätten anser att innehållet i Europaparlamentets och Rådets direktiv 2014/24/EU inte innebär att utformningen av SVAB:s upphandling strider mot direktivet eller utgör hinder mot de bedömningar som förvaltningsrätten gör i målet. Direktivets innehåll kommer därför inte att kommenteras ytterligare förutom på den punkt där direktivet har åberopats av Sökandena.

Argumentation och bedömning

Tilldelningskriterierna är inte inbördes viktade, rangordnade eller angivna i fallande prioritetsordning

Sökandena anför att SVAB inte har angett vad som har störst vikt, pris eller kvalitet, och tilldelningskriterierna är heller inte inbördes rangordnade eller angivna i fallande prioritetsordning. Det är inte förenligt med kravet på öppenhet. På grund av den bristen har sökandena inte kunnat utforma sina anbud på ett sätt som gett dem störst möjlighet att tilldelas kontrakt och de har därför kommit att lida skada.

SVAB anser, mot bakgrund av hur förfrågningsunderlaget är utformat, att det är uppenbart för varje rimligt informerad och normalt omsorgsfull leverantör att tyngdvikten vid utvärderingen av upphandlingens anbud till övervägande del ligger på kvalitet snarare än pris. Den relativa inbördes betydelsen av de kriterier som avgör bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktigt framgår med tillräcklig tydlighet. En upphandlande myndighet måste inte nödvändigtvis ange en procentuell fördelning eller viktning i kvotdelar för att kravet på viktning ska anses vara uppfyllt. SVAB har uppställt övergripande mål för upphandlingen och målen är i stor utsträckning kvalitetsinriktade snarare än kvantifierade, i syfte att sporra leverantörerna till självständigt kreativa lösningsförslag på utförandet.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar att SVAB har använt sig av en absolut utvärderingsmodell med pristillägg innebärande att utvärderingen av anbuden inte blir beroende av varandra. En sådan modell är i sig godtagbar och i SVAB:s förfrågningsunderlag beskrivs den inbördes relationen mellan anbudspris och kvalitet på ett fullt tillfredsställande sätt, jfr Kamrarrättens i Stockholm dom den 3 juli 2009 i mål 3014-09. SVAB har valt att ge prisparametern en underordnad betydelse i förhållande till kvalitet. Det

måste stå upphandlande myndighet fritt att tillämpa utvärderingskriterierna på det sättet, så länge förfarandet är förutsägbart, medför att alla potentiella leverantörer behandlas lika och ges möjlighet till insyn. Förvaltningsrätten finner att utvärderingsmodellens konstruktion inte utesluter att modellen är ägnad att identifiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Tilldelningskriterierna är inte heller i övrigt utformade i enlighet med kravet på öppenhet

Sökandena anser att utvärderingen av genomförandebeskrivningarna har getts en helt avgörande betydelse för tilldelning av kontrakt men att det av förfrågningsunderlaget inte framgår några konkreta omständigheter till grund för poängsättningen. Bedömningarna ska genomföras utifrån hur väl beskrivningarna motsvarar "beställarens förväntningar" men någon ledning till vari "beställarens förväntningar" består eller hur leverantörerna ska kunna uppfylla dessa lämnas inte. Det har inte varit möjligt att förutse vad som krävts för att uppnå högsta möjliga omdöme vid utvärderingen av genomförandebeskrivningarna. Skyldigheten för upphandlande myndigheter att ange sina tilldelningskriterier på ett sådant sätt att en normalt omsorgsfull och informerad anbudsgivare kan förstå den exakta innebörden har klarlagts av EU-domstolen i omfattande rättspraxis och följer av det nya klassiska upphandlingsdirektivet, 2014/24/EU, som ska tillmätas betydelse i målet eftersom upphandlingen påbörjats efter att direktivet trätt i kraft. SVAB har inte kompletterat tilldelningskriterierna med sådana specifikationer som krävs eller på annat sätt angett hur kriterierna kommer att viktas inbördes vid bedömningen och upphandlingen uppfyller inte gällande krav. Bristerna har skadat sökandenas möjlighet att lämna bästa möjliga anbud.

Utvärderingsgruppen har inte haft några i förväg dokumenterade riktlinjer eller formulär att utgå från och har redovisat starkt skiftande inbördes uppfattningar om vad som ska ges höga omdömen. Detta visar också på att en normalt omsorgsfull anbudsgivare inte rimligen kunnat förutse vad som

krävts för att lämna konkurrenskraftigt anbud. Det har heller inte varit möjligt att i efterhand kontrollera vilka omständigheter som värderats högt eftersom det saknas protokoll och annan tillgänglig dokumentation som visar vilka överväganden som faktiskt gjorts eller vilka kvaliteter som den redovisade poängsättningen avser. Det går inte att bedöma gruppmedlemmarnas kompetens eller om det föreligger jäv i förhållande till någon av anbudsgivarna. Redovisningen i tilldelningsprotokollet avser endast den samlade poängsumman från varje utvärderare utan att det på något sätt framgår hur utvärderaren har resonerat utifrån varje givet tilldelningskriterium i förhållande till den bedömda genomförandebeskrivningen. Denna brist på öppenhet möjliggör en i det närmaste fri prövningsrätt för SVAB och det strider mot de grundläggande principerna.

SVAB framhåller att det i förfrågningsunderlaget beskrivs ingående vilka frågor som genomförandebeskrivningen skall omfatta och detta utvecklas ytterligare i bilaga 4b och i bilaga 4c beskrivs de sjutton punkter som utvärderingsgruppen har haft att utgå ifrån vid utvärdering och poängsättning. SVAB har också exemplifierat hur utvärderingen av genomförandebeskrivningen kommer att gå till. Med SVAB:s beskrivningar av delmomenten i förfrågningsunderlaget med bilagor har en normalstandard angetts. Om anbudsgivaren överträffar normalstandard överträffar anbudsgivaren också SVAB:s förväntningar. I vart fall Liselott Löf har i tidigare annonserade upphandling av samma tjänst fått en poängsatt bedömning av sitt anbud utifrån ett materiellt mycket närliggande förfrågningsunderlag och en genomförandebeskrivning och bolaget har därmed haft möjlighet att överväga nödvändiga justeringar av sitt anbud för att uppnå ett bättre utvärderingsresultat.

Mot bakgrund av hur de berörda delarna av förfrågningsunderlaget inklusive bilagor är formulerade borde Sökandena ha förstått att de ska erbjuda så mycket kvalitet som de förmår i alla avseenden utifrån vad som efterfrågas.

Även om det inte finns en detaljerad beskrivning över exakt vad som krävs för en viss poäng, får den information som lämnats anses vara tillräcklig för att varje anbudsgivare ska kunna ge ett konkurrenskraftigt anbud. Anbudsgivarna har med tydlighet kunnat förutse vad som kommer att tillmätas betydelse vid utvärderingen. Det nya direktivet uppställer enligt SVAB:s uppfattning inga andra krav på förfrågningsunderlagets förutsägbarhet än vad som gällt sen tidigare.

När det gäller utvärderingsgruppen framhåller SVAB att de personer som deltog i utvärderingsgruppen har vardera minst 15 års erfarenhet av avfallsbranschen, varav flera både från entreprenörs- och beställarsidan. Samtliga sex deltagare i utvärderingsgruppen är anställda inom Stockholm Vatten och är branschexperter med lång erfarenhet av Stockholm Vattens behov och förväntningar. Gruppmedlemmarnas namn har inte dokumenterats i någon allmän handling och SVAB bestrider att det skulle föreligga jäv i förhållande till någon av anbudsgivarna. Utvärderingsgruppen sätter sina betyg självständigt och var för sig vilket utesluter möjligheten för en fri prövningsrätt för SVAB. Anbudsgivarna rangordnas i princip likvärdigt i samtliga områden.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar att det nya direktivets krav i artikel 67.4 när det gäller tilldelningskriterier och syftet att motverka en obegränsad valfrihet för den upphandlande myndigheten inte väsentligen skiljer sig åt från det tidigare direktivet och innebär inte att SVAB har utformat tilldelningskriterierna i den här upphandlingen i strid med direktivet.

Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. En utvärderingsmodell ska vara så

utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, d.v.s. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas.

Förvaltningsrätten noterar inledningsvis att den första fråga som ställts till SVAB den 16 juni 2016 avser den risk för en helt subjektiv bedömning vid utvärderingen som frågeställaren upplever och innehåller en önskan om att få ta del av SVAB:s beskrivningar av förväntningar och vad som krävs för att överträffa förväntningarna. En följdfråga dagen därpå gällde också utvärderingen och önskemål om specificering av vad som krävs för att överträffa förväntningar och få högsta poäng. SVAB har svarat att beställarens förväntningar och behov finns att utläsa i förfrågningsunderlaget och dess bilagor och gett ett exempel på hur man skulle kunna överträffa beställarens förväntningar. Därmed har det stått klart för Sökandena att ytterligare ledning för utformning av anbuden inte skulle ges. Liselott Lööf har deltagit i en tidigare upphandling av samma tjänst och fått sin genomförandebeskrivning utvärderad och en vägledning i hur dess kvalitet har tagits emot av SVAB. Svaren på ställda frågor i den här aktuella upphandlingen bidrar inte till ytterligare förtydliganden vad gäller SVAB:s förväntningar men Sökandena har kunnat lämna anbud i upphandlingen.

I förfrågningsunderlaget lämnas uppgifter om bakgrund, syfte, omfattning och stadens mål med upphandlingen och görs en noggrann genomgång av krav på tjänsten som sammantaget med en tydlig beskrivning av vad genomförandebeskrivningen ska innehålla och hur utvärderingen kommer att gå till ger en klar bild av vad bolaget ska lägga vikt vid utformningen av ett anbud. Det framgår tydligt att tjänsten är omfattande och innehåller ett flertal moment att utföra liksom att nytänkande och kreativitet efterfrågas och premieras. Vikten av en väl genomtänkt utformning av genomförandebeskrivningen där hög kvalitet och möjlig utveckling av tjänsten erbjuds kan klart utläsas i förfrågningsunderlaget. Att det för varje område anges vilka fordon nuvarande entreprenör har och hänvisas till en mängdförteckning kan vara

till ledning inför anbudsgivning liksom att SVAB har exemplifierat vad som skulle kunna överträffa förväntningarna. Den reella möjligheten att utforma ett anbud och med egna ord beskriva hur väl ett uppdrag kan genomföras styrs givetvis av anbudsgivarens verksamhets faktiska begränsningar men erbjuder en möjlighet att särskilja sitt anbud från andra och därmed utmana i konkurrenshänseende. Vid genomläsning av förfrågningsunderlaget framstår det som så klart och tydligt att branschvana leverantörer, som det här är fråga om, inte rimligen kan ha svårigheter att förstå vad som efterfrågas. Någon brist i öppenhet som har hindrat sökandena från att utläsa vad bolagen ska lägga vikt vid för att kunna lämna sitt mest konkurrenskraftiga anbud finns inte.

Vid bedömning av utvärderingsmodellen och förfrågningsunderlaget måste hänsyn tas till upphandlingsföremålets karaktär. Föremålet för upphandlingen är insamling och transport av hushållsavfall. Det är inte fråga om en specificerad och jämförbar produkt och det måste finnas utrymme för den upphandlande myndigheten att använda sig av en mer öppen kravställning och utvärderingsmodell.

SVAB har tydligt beskrivit vad som ska fungera, målen för funktionen/tjänsten och vikten av kvalitetsförbättringar. Det är anbudsgivarna som har initiativet att formulera ett kvalitativt nyskapande anbud. Med hänsyn till upphandlingsföremålets karaktär och att det är anbudsgivarens förmåga att utforma lösningar som ska utvärderas är utvärderingsmodellen i sig inte otydlig.

Den omständigheten att en anbudsgivare genom att endast ta del av förfrågningsunderlaget inte fullt ut kan förutse utfallet av utvärderingen medför inte att utvärderingsmodellen brister i transparens (se EU-domstolens avgörande i mål C-19/00, SIAC Construction, punkt 42-44).

I förfrågningsunderlaget anges att anbudsgivarens redovisningar bedöms utifrån olika punkter i poängbedömning och svaren poängsätts i en skala - 10 – 10 där -10 innebär Överträffar beställarens förväntningar, -5 Överträffar beställarens förväntningar till viss mån och 0 Stämmer med beställarens förväntningar. 5 innebär Stämmer inte riktigt med beställarens förväntningar och behov och 10 Stämmer inte alls med beställarens förväntningar och behov.

Förvaltningsrätten delar SVAB:s uppfattning att utvärderingsgruppen inte har saknat ledning för hur utvärdering och poängsättning ska ske och det framgår också tydligt i förfrågningsunderlaget hur och vad gruppen ska utvärdera.

Det är upphandlande myndighets privilegium att avgöra vilka svar som bäst motsvarar vad som efterfrågas och den utvärdering av kvalitet som görs av beskrivande svar innebär alltid ett visst mått av subjektivitet. Som utvärderingmodellen är utformad måste bedömningen av hur väl ett anbud motsvarar det som efterfrågas till viss del bli skönsmässig. Under förutsättning att utvärderingen sker på objektiva grunder, dvs. utifrån förfrågningsunderlagets fastställda utvärderingskriterier, poängskalor m.m. måste den upphandlande myndigheten därför ges visst utrymme för subjektivitet vid utvärderingen av anbudens innehåll.

Det är fråga om utvärdering i en absolut modell där anbuden inte jämförs och poängsätts i förhållande till varandra. Det är ofrånkomligt med en utvärderingsgrupp om sex personer att anbudsgivares beskrivningar inte bedöms lika även om alla anbudsgivare skulle ha lämnat en likalydande beskrivning. Att utvärderarnas poängsättning skiljer sig åt, och som påpekats också markant, kan inte tas till intäkt för att det förelegat brist på öppenhet och därav svårigheter för anbudsgivarna att kunna förutse hur ett bra anbud bör utformas. Sökandenas argumentation och beaktande av SVAB:s svar ger

inte stöd för att utvärderingsgruppens sammansättning eller arbete har bidragit till en osund subjektiv utvärdering som har gett SVAB närmast fri prövningsrätt. Att SVAB, genom utvärderinggruppen, har utvärderat på annat sätt än enligt den modell som redovisats i förfrågningsunderlaget är inte uppenbart. Med hänsyn till upphandlingsföremålets karaktär finner förvaltningsrätten att förutsättningarna för poängsättningen är tillräckligt klart och tydligt utformade för att Sökandena, med utgångspunkt i förfrågningsunderlaget, bör kunna skapa sig en god bild av möjligheterna att lägga ett konkurrenskraftigt anbud.

En upphandlande myndighet ska lämna upplysningar om skälen för tilldelning av kontrakt så att en anbudsgivare ska förstå utfallet i upphandlingen och kunna ansöka om effektiv prövning. Avgörande kriterier för kontrakts tilldelning, bl.a. totalt anbudspris och slutsatser om kvalitetskriterier bör som regel redovisas.

I de utvärderingsprotokoll som bifogats tilldelningsbeslutet framgår utvärderarnas individuella totala poäng och medelpoäng för varje utvärderad anbudsgivare. Utvärderingar av anbud sker i alla upphandlingar och utan att det vanligtvis förekommer att det i en ansökan om överprövning framställs krav på att närmare information om personen ska offentliggöras som ett led i möjligheten för anbudsgivare att kunna bedöma om upphandlingen har gått rätt till eller för en värdering av nyttan av en begäran om överprövning. Att det i den här upphandlingen är en grupp om sex personer som ska genomföra utvärderingen gör det inte befogat att kräva att de uppgifter som sökandena efterfrågar om utvärderarna skulle omfattas av tilldelningsbeslut och bilagor och utgöra underlag för kontrollen av om upphandlingen genomförts utifrån vad som angetts i förfrågningsunderlaget och i enlighet med LOU i övrigt. Förvaltningsrätten anser att de uppgifter som lämnats av SVAB i tilldelningsbeslutet och bilagor är tillräckliga för att Sökandena ska kunna

avgöra vad som bestämt utgången i upphandlingen och ta ställning till hur en ansökan om överprövning ska utformas för en effektiv prövning.

Det finns skäl att framhålla att det inte ankommer på domstolar att vid överprövning av offentlig upphandling göra en egen ny utvärdering av anbudet. Att kräva att så ingående upplysningar om utvärderare som sökandena gör gällande behovet av, för att kunna kontrollera att upphandlingen genomförts korrekt, ska lämnas i tilldelningsbeslutet och bilagor är ett alltför långtgående krav på upphandlande myndighet. Förvaltningsrätten skulle i den här upphandlingen inte kunna ha synpunkter på, eller bedöma lämpligheten eller riktigheten av, hur utvärderarna har resonerat eller har betygssatt anbudsgivarnas svar utan att gå utöver vad överprövningen innebär.

Anbudsutvärderingen har skett på ett sätt som strider mot kravet på likabehandling

Sökandena gör gällande att utvärderingsgruppen har tolkat tilldelningskriterierna på väsentligen olika sätt så sökandenas helt igenom likalydande genomförandebeskrivningar har fått olika omdömen. Lika situationer har inte behandlats lika och SVAB har brutit mot kravet på likabehandling på ett sätt som medfört skada för Sökandena. Sökandena har heller inte lämnats möjlighet att i efterhand kontrollera riktigheten av anbudsutvärderingar eller de relativa skillnader som lagts till grund för bedömning och poängsättning.

SVAB anser att det faktum att olika personer anger olika poäng under utvärderingen kan inträffa hur utvärderingsmodellen än är konstruerad och det innebär inte att utvärderingsmodellen i sig brister i likabehandling eller transparens. De kriterier som angetts vid utvärderingen är tillräckligt objektiva och tydliga. Utvärderingarna har genomförts som förfrågningsunderlaget anger.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten delar SVAB:s uppfattning att det faktum att olika utvärderare gett olika poäng för samma beskrivning inte visar att anbudsgivare behandlats olika utan sakligt skäl. Ingenting talar för att utvärderingen inte har genomförts på det sätt som angetts i förfrågningsunderlaget. Att Sökandena inte fått ytterligare information om varför poängsättningen utfallit på sätt som skett innebär inte heller ett brott mot likabehandlingsprincipen eller att kontrollmöjligheten åsidosatt på ett otillåtet sätt i det här fallet.

Utvärderingen har skett genom otillåten sammanblandning av kvalifikationskriterier med tilldelningskriterier

Sökandena anser att SVAB under sju punkter har utvärderat sådana resurser som anbudsgivaren avser att ställa till förfogande för utförandet av uppdraget. Övriga tilldelningskriterier hänför sig också till anbudsgivarnas kvalifikationer för att utföra uppdraget, och inte till anbuden som sådana. Kvalifikationskriterierna sammanfaller på flera punkter direkt med angivna kriterier för tilldelningsvärdering. Det innebär en otillåten sammanblandning. Frågorna vid referenstagningen syftar till att klarlägga om anbudsgivarna är kvalificerade att utföra uppdraget och kan därför inte kan komma ifråga för tilldelningsvärdering av anbud.

SVAB anser att någon otillåten sammanblandning av kvalificerings- och utvärderingskriterier inte har skett. De utvärderade kriterierna hänför sig uppenbart till den tjänst om ska utföras snarare än till anbudsgivaren som sådan och det är då tillåtet att ta hänsyn till anbudsgivarens erfarenhet och kompetens vid utvärderingen. Det är också uppenbart att utvärdering av vilka resurser en anbudsgivare avser att ianspråka vid utförandet av en tjänst är ägnat att identifiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och det framgår av bilaga 4c att utvärderingen avser kriterier för utförandet av den upphandlade tjänsten. De referensuppgifter som har utvärderats hänför sig entydigt till hur tjänsten har utförts av entreprenören och utgör därmed

ett tillåtet underlag för utvärderingen eftersom uppgifterna avser tjänsten och inte leverantören.

Förvaltningsrättens bedömning

Anbudsgivares generella lämplighet för uppdraget får kontrolleras genom exempelvis ekonomiska och tekniska krav. Prövningen i anbudsutvärderingen är däremot ett helt annat moment och ska med hjälp av utvärderingskriterier/tilldelningskriterier som avser kvaliteten för tjänsten eller varan som uppdraget omfattar ge svar på hur väl en anbudsgivare kan utföra uppdraget. Referenser vars syfte är att belysa hur och hur väl anbudsgivaren utför eller tidigare har utfört liknande uppdrag kan användas som utvärderingskriterier.

Annat framgår inte av förfrågningsunderlaget än att de krav som SVAB anger avseende teknisk förmåga och kapacitet, och som om de inte är uppfyllda kan leda till uteslutning, har ställts för att ge en generell bild av anbudsgivarnas lämplighet att utföra uppdraget. Utvärderingen av genomförandebeskrivningarna och referenstagningen tar däremot genomgående sikte på att få en uppfattning om hur varje anbudsgivare avser att utföra uppdraget eller tidigare har utfört uppdrag åt andra. Något stöd för sökandenas påstående om att kvalificeringskraven på flera punkter direkt sammanfaller med tilldelningskriterier kan däremot inte utläsas av handlingarna i målet.

Den tillämpade utvärderingsmodellen strider mot kravet på proportionalitet

Sökandena gör gällande att utvärderingsmodellen är utformad så att anbud har kunnat åsättas negativa totalanbudspriser och modellen är därmed så illa avpassad att den överhuvudtaget inte kan läggas till grund för en rättvisande uppskattning av anbudens ekonomiska värde. Modellen kan inte på ett rättvisande sätt användas för att identifiera "det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga". Hänsyn till kravet på proportionalitet medför således skäl till ingripande enligt LOU.

SVAB anser att det inte är något fel när en absolut utvärderingsmodell kan ge upphov till negativa totalanbudspriser när modellen har viktat offererat pris lågt i förhållande till offererad kvalitet.

Förvaltningsrättens bedömning

Principen om proportionalitet innebär att de krav som ställs i upphandlingsförfarandet ska stå i rimlig proportion till vad som eftersträvas med upphandlingen. Alltför långtgående krav som inte har en tydlig och affärsmässig koppling till kontraktets föremål kan strida mot principen.

I den här upphandlingen har poängsättningen av genomförandebeskrivningarna avseende den efterfrågade kvaliteten, kunnat resultera i, och har för vissa anbudsgivare resulterat i, en negativ medelpoäng som sedan använts vid uträkning av anbudens jämförelsetal. Att utvärderingsmodellen är konstruerad på det sättet innebär inte att det saknas rimlig proportion mellan uppställda krav och vad som upphandlas eller att modellen inte är ägnad att identifiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Sökandenas argumentation visar inte att *SVAB*:s upphandlingsförfarande har brister avseende kravet på proportionalitet.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att *SVAB* i upphandlingsprocessen inte har åsidosatt kravet på öppenhet, likabehandling eller proportionalitet och Sökandena har genom sin argumentation inte visat att *SVAB* vid genomförandet av upphandlingen har gjort sådana uppenbara och allvarliga fel att det är befogat att besluta om ingripande enligt LOU. Ansökningarna ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns
i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Eva Pedersen

Rådman

Kerstin Sandin har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer, att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

